

Programma 4. Economie

Maatschappelijk effect

- Bedrijven in Woensdrecht bieden de eigen inwoners voldoende werkgelegenheid.
- De werkgelegenheid bij bedrijven in Woensdrecht neemt toe ten opzichte van de periode 2014-2018.
- Bedrijven hebben voldoende vestigings- en/of uitbreidingsmogelijkheden.
- Bedrijven in de gemeente beoordelen het vestigingsklimaat als 'goed'.
- Bedrijven beoordelen het ondernemersklimaat in Woensdrecht als 'aantrekkelijk'.
- Het ondernemersklimaat in Woensdrecht biedt voldoende kansen aan bedrijven.
- Bedrijven beoordelen de regeldruk in Woensdrecht als 'laag'.
- In Woensdrecht is er een goede balans tussen economie en ecologie.
- Inwoners en bezoekers komen graag winkelen in Woensdrecht.
- Inwoners en ondernemers vinden dat de winkels goed bereikbaar zijn.
- Inwoners ervaren dat beter scheidingsgedrag leidt tot minder hoge afvalkosten.
- Inwoners en bedrijven zijn meer bereid tot het scheiden van afval.
- De hoeveelheid restafval per persoon, per jaar kan verder dalen tot 100 kg/p.p.
- Afvalverwerking moet kostendekkend zijn met als uitgangspunt: de vervuiler betaalt.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Economie zijn de navolgende organisaties betrokken: PZEM NV, Business Park Aviolanda BV, Regio West-Brabant, NV REWIN West-Brabant, Saver NV.

Wat hebben we besteed aan Programma 4. Economie?

Op grond van art. 5.1 van de Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019 autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings- wijzigingen 2021	Begroting 2021 (incl. wijziging)	Realisatie 2021	Vershil 2021
Baten	2.896.005	144.740	3.040.745	3.047.242	6.497
Lasten	-2.426.271	-215.365	-2.641.636	-2.546.943	94.693
Resultaat	469.734	-70.625	399.109	500.299	101.190

4.1 Werkgelegenheid

Wat wilden we bereiken?

We bevorderen de werkgelegenheid in Woensdrecht.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Het college gebruikt zijn netwerk om starters waar mogelijk te ondersteunen. We blijven in contact met starters door bedrijfsbezoeken. Tevens vindt het maandelijks ondernemerssprekuren plaats.

Stand van zaken

Wegens het coronavirus hebben er in 2021 beperkt bedrijfsbezoeken plaatsgevonden. In de periode dat er heropening van detailhandel/horeca plaatsvond, zijn er bezoeken gebracht. Het ondernemerssprekuren heeft in 2021 door de beperkingen in verband met Corona niet plaatsgevonden. Ondernemers is wel de mogelijkheid geboden om een afspraak te maken voor een gesprek.

We evalueren de resultaten van 'StartToGrow' en de bijdrage aan dienstverlening voor Woensdrechtse (door)starters.

Stand van zaken

We zijn in 2021 begonnen met de evaluatie van 'StartToGrow' en zullen deze in 2022 verder afronden. Wij onderzoeken de effectiviteit in relatie tot andere netwerken en bevragen deze netwerken in het kader van samenwerking en ondernemersondersteuning.

We ondersteunen 'StartToGrow'. Zij organiseren kennisprogramma's, netwerkbijeenkomsten en bedrijfsbezoeken voor starters.

Stand van zaken

In 2021 zijn vanuit Start to Grow de volgende activiteiten opgepakt :

- 4 deelnemers hebben deelgenomen aan het Groeiprogramma
- Er was 1 genomineerde voor de Innovatieaward
- Er zijn 160 TOZO ondernemers benaderd in het vierde kwartaal
- Er zijn 32 ondernemers begeleid.

Wat wilden we bereiken?

We versterken de economische structuur in West-Brabant.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

In het kader van Veerkrachtig Bestuur werken we samen met de Brabantse Wal-gemeenten aan de bedrijventerreinontwikkeling langs A4-corridor. Dit doen we aan de hand van de notitie strategische uitgangspunten bedrijventerreinen Brabantse Wal.

Stand van zaken

In het kader van Veerkrachtig Bestuur is gewerkt aan een gezamenlijk bod van de Brabantse Wal-gemeenten voor een gezamenlijk bedrijventerrein langs A4-corridor. (Reinierpolder III). Het kader hiervoor is gelegen in de Notitie Strategische Uitgangspunten Bedrijventerreinen Brabantse Wal. Eind 2021 is een voorlopige versie opgeleverd. De verwachting is dat het gezamenlijke bod in het voorjaar van 2022 voor goedkeuring kan worden ingediend bij de RWB en medio zomer bij de Provincie.

Op regionaal niveau werken we samen met de RWB/REWIN, het onderwijs en bedrijfsleven aan economische structuurversterking. Dat doen we op basis van het actieprogramma van de RWB (het overheidsdeel in de Triple Helix samenwerking).

Stand van zaken

Het actieprogramma wordt uitgevoerd conform afspraken, dit betreft een continu proces.

Wat hebben we daaraan besteed?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings- wijzigingen 2021	Begroting 2021 (incl. wijziging)	Realisatie 2021	Vershil 2021
Baten	0	0	0	0	0
Lasten	-11.987	-5.000	-16.987	-9.318	7.669
Resultaat	-11.987	-5.000	-16.987	-9.318	7.669

Wat veroorzaakt het verschil?

Er is een overschot op het werkbudget economische aangelegenheden. Door corona hebben er minder activiteiten plaatsgevonden.

4.2 Middenstand en winkelgebieden

Wat wilden we bereiken?

Een aantrekkelijk en goed bereikbaar winkelaanbod.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We gebruiken de resultaten van het uitgevoerde koopstromenonderzoek voor een herijking van de Detailhandelsvisie en de Economische Visie. Daarnaast herijken we de visie Bedrijventerreinen.

Stand van zaken

In 2021 is voorwerk gedaan voor de herijking van de detailhandelsvisie, de visie bedrijventerreinen en de economische visie. Vanwege de integraliteit is besloten deze drie visies samen te brengen in één economische visie. Deze wordt na de vorming van een nieuw college herschreven.

We voeren een onderzoek uit of de detailhandelsbestemmingen buiten het clustergebied, die niet in gebruik zijn, geherprogrammeerd kunnen worden naar een andere bestemming. Dat integreren we in het op te stellen omgevingsplan.

Stand van zaken

In afwachting van de vaststelling van de omgevingsvisie is nog niet gestart met de voorbereidingen van de detailhandelsvisie. Het onderzoek naar herprogrammering van geclusterde detailhandel zal in de detailhandelsvisie meegenomen worden.

We voeren structureel overleg met de winkeliersverenigingen en faciliteren ze waar mogelijk. Dat doen we ook met de bedrijvenvereniging ZuidWestHoek en ZLTO.

Stand van zaken

In 2021 is er met de winkeliersverenigingen structureel ieder kwartaal overlegd. Het overleg met de bedrijvenvereniging Zuidwesthoek heeft in april overleg plaats gevonden. Vanwege Corona is het tweede overleg verplaatst naar 2022. Met ZLTO is in september overleg geweest.

Wat hebben we daaraan besteed?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings- wijzigingen 2021	Begroting 2021 (incl. wijziging)	Realisatie 2021	Vershil 2021
Baten	21.300	0	21.300	17.028	-4.272
Lasten	-73.103	0	-73.103	-69.910	3.193
Resultaat	-51.803	0	-51.803	-52.882	-1.079

Wat veroorzaakt het verschil?

Op dit product zijn geen bijzonderheden te melden.

4.3 Bedrijventerreinen

Wat wilden we bereiken?

We zetten in op een ruimtelijke kwaliteitsverbetering op de bedrijventerreinen.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Hergebruik van bestaande bedrijventerreinen wordt gestimuleerd.

Stand van zaken

Dit aspect is onderdeel van het regionale Afsprakenkader bedrijventerreinen. Samen met de betrokken gemeenten, RWB en provincie is op basis van deze afspraken gestuurd op hergebruik/herstructurering van bedrijventerreinen. In 2021 zijn de eerste aanzetten gegeven voor de ontwikkeling van een Regionaal Bedrijventerrein waardoor een mogelijkheid gaat ontstaan om tot hergebruik van bestaande percelen te komen.

We faciliteren de ontwikkeling van de uitbreiding van bedrijventerrein Driehoeven op een verantwoorde wijze.

Stand van zaken

In 2021 zijn de aanzetten gegeven om te komen tot een gezamenlijk regionale bedrijventerreinontwikkeling op de Brabantse Wal. Daarin wordt ook opgenomen een uitbreiding van Driehoeven III met 5 ha. De raad is daarover in december per Raadsbrief geïnformeerd.

We zetten in op intensiever contact met bedrijven en investeren in de relatie. We gaan in gesprek met de bedrijven over hoe we tot een kwaliteitsverbetering kunnen komen en vertalen dit in het op te stellen omgevingsplan.

Stand van zaken

In 2021 is het contact met ondernemers zo intensief mogelijk geweest. Het gesprek over een kwaliteitsverbetering is een "on going"-onderwerp dat uiteindelijk zal moeten landen in planvorming. Het overleg met de ZLTO vindt plaats naar behoefte. Het overleg met de bedrijvenvereniging ZuidWesthoek vindt twee keer per jaar plaats. Met de winkeliersverenigingen wordt per kwartaal overlegd.

Wat hebben we daaraan besteed?

De baten en lasten die een oorzakelijk verband hebben met dit product, worden verantwoord binnen product 3.4 Verkeer en vervoer en product 3.3 Beheer openbaar gebied op basis van de vastgestelde kostensoort/kostenplaatsstructuur.

4.4 Afvalinzameling

Wat wilden we bereiken?

Vanaf 2020 leveren inwoners maximaal 100 kg restafval per persoon per jaar aan.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Om de kosten van afvalinzameling en -verwerking volledig te dekken verhogen we het vastrecht.

Stand van zaken

In 2021 is het vast tarief met 25 euro omhoog gegaan ten opzichte van 2020. voor 2022 zijn er geen grote kostenstijgingen of investeringen voorzien op het gebied van afval. De tariefverhoging van 2021 naar 2022 is daarom slechts geïndexeerd aan de hand van de verwachte inflatie-kostenstijgingen.

We onderzoeken hoe we het aandeel restafval kunnen verminderen door het scheidingsgedrag te verbeteren.

Stand van zaken

Over de jaren 2020 en 2021 is substantieel meer restafval aangeboden. De hoeveelheden die zijn ingezameld zijn vanwege de buitengewone omstandigheden van de coronacrisis niet representatief voor een evaluatie en bijsturing.

We optimaliseren de inzamelfaciliteiten om inwoners in staat te stellen afval beter te scheiden en de kosten van afval zoveel mogelijk te beperken. We communiceren hier continu over richting onze inwoners, waaronder ook specifiek de jeugd.

Stand van zaken

In 2021 zijn er de verschillende kernen afvalbakken geplaatst die het mogelijk maken gescheiden afval in te zamelen op straat. Daarnaast worden klachten en storings met betrekking tot ondergrondse inzamelfaciliteiten actief geregistreerd en vaak binnen 24 uur opgelost door de storingsdienst van Saver. Niet alleen voorkomt dit mogelijke bijplaatsingen maar dit verbetert ook het scheidingsgedrag van onze inwoners, waarin functionerende faciliteiten een belangrijke rol spelen.

In samenwerking met Saver wordt actief aandacht besteed aan de communicatie om inwoners te stimuleren om beter te scheiden. Naast de verschillende pilots op het gebied van afvalscheiding (o.a. GFT-E acties en GFT-E bij hoogbouw) wordt ook specifiek op lokale lagere scholen het bewustzijn vergroot door afvalscheiding te stimuleren en deze waar mogelijk te faciliteren in de dienstverlening.

Wat hebben we daaraan besteed?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings- wijzigingen 2021	Begroting 2021 (incl. wijziging)	Realisatie 2021	Vershil 2021
Baten	2.874.705	144.740	3.019.445	3.030.214	10.769
Lasten	-2.333.315	-210.365	-2.543.680	-2.460.690	82.990
Resultaat	541.390	-65.625	475.765	569.524	93.759

Wat veroorzaakt het verschil?

Over het geheel gezien zijn de baten gering hoger dan verwacht. Enerzijds zijn de ontvangen vergoedingen voor glas, oud papier en PMD-verpakkingsmateriaal iets hoger dan begroot. Verder zijn er hogere opbrengsten van de afvalstoffenheffing. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan hogere ontvangsten uit het variabel tarief voor aanbieden van de afvalcontainers. Daarnaast is een onvoorziene vergoeding ontvangen voor de inzameling van PMD, glas en oud papier van voorgaande jaren. Anderzijds zijn we geconfronteerd met een eenmalige tegenvaller als gevolg van een afrekening met de Belastingdienst van omzetbelasting over de jaren 2016 tot en met 2019 over vergoedingen van gescheiden inzameling van huishoudelijk afval.

Over het geheel gezien zijn de lasten lager dan begroot. In 2021 zijn er geen kosten gemaakt voor sorteeranalyses van het restafval. Daarnaast is een bedrag van € 96.000, zijnde een deel van de toename van de kosten van het hoger aanbod van afval op de milieustraat, ten laste gebracht van het coronabudget 2021. Daar staat tegenover dat de kosten van kwijtschelding van de afvalstoffenheffing hoger zijn dan geraamd.

4.5 Aviolanda

Wat wilden we bereiken?

Behouden en versterken werkgelegenheid Aviolanda.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We faciliteren behoud en versterking van de intensieve samenwerking tussen overheden, ondernemers en onderwijs (Triple Helix), waaronder het composiet maintenance center.

Stand van zaken

Fysiek bij elkaar komen is in 2021 moeilijk gebleken. Toch hebben er diverse initiatieven plaatsgevonden om onderwijs, bedrijfsleven en overheden beter te laten samenwerken. Zo is een samenwerking tussen ACRATS en Curio tot stand gekomen om stageplekken voor leerlingen te realiseren gericht op composietenonderhoud. Ook rond het Dutch Drone Centre wordt steeds meer samenwerking gezocht tussen diverse onderwijsinstellingen en bedrijfsleven. Ten behoeve van de Human Capital Agenda zijn diverse contacten warm gehouden om in een tijd waarin zeker ook de luchtvaartsector het economisch zwaar heeft ook de kansen voor samenwerking in beeld te houden.

We geven, in samenwerking met Aviolanda, het ZuidWestHoek college, ROC West-Brabant en de Avans Hogeschool, vorm aan de doorlopende leerlijn (VMBO, MBO, HBO) op het gebied van dronetechieken.

Stand van zaken

Door de ingestelde lock-down voor het HBO en MBO is er in beperkte mate voortgang geboekt.

We verbinden partijen (onderwijs, bedrijfsleven, overige organisaties en overheid) gericht op tijdige beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel en het ontwikkelen, aanjagen en uitvoeren van duurzame en innovatieve projecten.

Stand van zaken

De coronacrisis heeft de vliegtuigindustrie hard geraakt. Desondanks zijn er wel ontwikkelingen geweest en hebben er meerder contacten plaatsgevonden met de betrokken partners op Aviolanda. Er is een alumni-onderzoek gedaan bij oud-leerlingen van de luchtvaartschool en een human capital roadmap gemaakt. Er is een subsidie uit het coronafonds RWB verkregen voor het realiseren van 100 stageplaatsen t.b.v. composietenonderhoud.

Wat hebben we daaraan besteed?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings- wijzigingen 2021	Begroting 2021 (incl. wijziging)	Realisatie 2021	Verschil 2021
Baten	0	0	0	0	0
Lasten	-7.866	0	-7.866	-7.026	840
Resultaat	-7.866	0	-7.866	-7.026	840

Wat veroorzaakt het verschil?

Op dit product zijn geen bijzonderheden te melden.

4.6 Indicatoren

BBV- en beleidsindicatoren

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

BBV-Indicatoren		Gemeente Woensdrecht			Grootteklasse < 25.000 inwoners			Geheel Nederland		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	Fijn huishoudelijk restafval	131,6	139,5	-	-	-	-	-	-	-
2	Hernieuwbare elektriciteit	6,8%	-	-	-	-	-	20,1%	-	-
3	Banen	690,4	686,0	-	665,4	666,3	-	793,9	795,9	-
4	Vestigingen	127,5	133,1	-	158,9	165,4	-	151,3	158,4	-
5	Netto arbeidsparticipatie	66,0%	66,1%	-	69,6%	69,3%	-	68,8%	68,4%	-
6	Functiemenging	48,8%	48,5%	-	48,8%	48,6%	-	53,3%	53,2%	-
7	Jeugdwerkloosheid	1,0%	2,0%	-	1,0%	1,0%	-	2,0%	2,0%	-
Lokale indicatoren		2019	2020	2021						
8	Gemiddeld aantal aanbiedingen grijze container									
	- 140 liter	10	10	-						
	- 240 liter	13	12,6	-						
9	Kostendekkendheid afvalinzameling	86,0%	103,0%	100,0%						
10	Hoeveelheid ingezameld afval bij de milieustraat	5.927	6.858	-						

Legenda indicatoren

1. Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg per inwoner). *Bron: CBS - Statistiek huishoudelijk afval.*
2. Percentage hernieuwbare elektriciteit totaal. *Bron: RDW - Rijksdienst voor het Wegverkeer.*
3. Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. *Bron: CBS - Bevolkingsstatistiek/LISA, bewerking ABF Research.*
4. Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar. *Bron: LISA.*
5. Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking. *Bron: CBS - Arbeidsdeelnome.*
6. De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. *Bron: CBS- BAG/LISA, bewerking ABF Research.*
7. Het percentage jongeren van 16 t/m 22 jaar dat als werkzoekende staat ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd volgens de Polisadministratie geen baan als werknemer heeft. *Bron: CBS - Jeugd.*
8. Gemiddeld aantal aangeboden grijze containers per huishouden per jaar. *Bron: Saver.*
9. De mate van kostendekkendheid geeft aan in hoeverre de gemeente voldoet aan haar opgave om de kosten en opbrengsten van afvalverwerking in evenwicht te houden. *Bron: Saver.*
10. Hoeveelheid ingezameld afval (x 1.000 kg) per jaar. *Bron: Saver.*

